

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र
एम. ए. भाग १ सत्र १ व २ समाजशास्त्र
मार्च/एप्रिल २०२४ परीक्षा

आपण दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रामध्ये प्रवेश घेतल्याबद्दल आपले स्वागत. शैक्षणिक वर्ष २०२३ – २०२४ मध्ये राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० नुसार एम. ए. भाग १ चा अभ्यासक्रम सुधारित करण्यात आला आहे. एम. ए. भाग १ ला प्रत्येक विषयासाठी ८० गुणांची लेखी परीक्षा + २० गुणांचे स्वाध्याय अशी सत्र परीक्षापद्धती लागू आहे. त्यानुसार शैक्षणिक वर्ष २०२४ – २०२५ मध्ये एम. ए. भाग १ सत्र १ व २ साठी प्रवेशित झालेल्या विद्यार्थ्याकरिता सुधारित अभ्यासक्रमानुसारचे स्वाध्याय प्रश्न सोबत देत आहोत. सदरचे स्वाध्याय खाली दिलेल्या नियमावलीप्रमाणे पूर्ण करून आपल्या अभ्यास केंद्राकडे जमा करणे आवश्यक आहे. दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या मुख्य कार्यालयामध्ये स्वाध्याय स्वीकारले जाणार नाहीत.

नियम :

1. सत्र परीक्षामध्ये प्रत्येक पेपरसाठी लेखी परीक्षा ८० गुण व स्वाध्याय २० गुण अशी एकूण १०० गुणांची आहे. **फक्त सत्र १ मधील ' Social Movements in India Part-A ' व सत्र २ मधील ' Social Movements in India Part-B ' या पेपरच्या परीक्षेकरिता ४० गुण व स्वाध्यायाकरिता १० गुण राहतील**
2. सत्र १ करिता प्रथम प्रवेशित विद्यार्थ्यांनी (फ्रेश विद्यार्थी) तुम्ही निवडलेल्या प्रत्येक पेपरसाठी एक असे स्वाध्याय पूर्ण करावयाचे आहेत. स्वाध्याय लिहिण्याकरिता आखीव कागद / A4 size paper वापरावा.
3. स्वाध्याय उत्तरपत्रिकेच्या मुखपृष्ठावर आपण प्रवेश घेतलेल्या अभ्यासक्रमाचे नाव, वर्ष, तुमचा परीक्षेचा बैठक क्रमांक, नोंदणीप्रमाणे नाव, पत्ता (कायमस्वरूपी), विषय, PRN व मोबाईल नंबर (कायमस्वरूपी) लिहिणे आवश्यक आहे. (मुख्यपृष्ठ / Cover Page यासोबत दिलेले आहे ते Download करून वापरावे)
4. लिहून पूर्ण केलेले सर्व पेपर्सच्या स्वाध्यायावर आपला परीक्षा बैठक क्रमांक (Exam seat No.) लिहूनच प्रवेशासाठी निवडलेल्या अभ्यास केंद्रावर विहित वेळेत पोहोच करावेत (बैठक क्रमांक विद्यापीठाच्या www.unishivaji.ac.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध होतील.) स्वाध्याय जमा करताना स्वाध्यायासोबत हॉलतिकीटची झेरोक्स प्रत जोडावी.
5. विद्यार्थ्यांनी आपल्या स्वाध्याय उत्तरपत्रिका हॉलतिकीट प्राप्त झालेनंतर तातडीने आपल्या अभ्यासकेंद्रावर जमा कराव्यात.
6. एकदा स्वाध्यायांचे मूल्यांकन झाल्यानंतर त्यांचे पूर्णमुल्यांकन व श्रेणीसुधार केले जाणार नाही. त्याची फोटोकॉपी मिळणार नाही.

7. जे विद्यार्थी दिलेल्या वेळेत स्वाध्याय जमा करतील त्याच विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जातील. जे विद्यार्थी स्वाध्याय जमा करणार नाहीत अशा विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जाणार नाहीत. त्यास दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र जबाबदार राहणार नाही.

विशेष सूचना

- दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या सर्व मान्यताप्राप्त अभ्यासकेंद्रावर संपर्क सत्राचे आयोजन केले जाते. तरी विद्यार्थ्यांनी वेळोवेळी अभ्यास केंद्र समन्वयक यांच्याशी संपर्क साधून संपर्क सत्र, परीक्षा वेळापत्रक, हॉलतिकीट, निकाल इत्यादी बाबत माहिती घ्यावी. तसेच वेळोवेळी विद्यापीठ संकेतस्थळाला भेट देवून अद्ययावत माहिती जाणून घ्यावी.
- आपण निवडलेल्या विषयाप्रमाणे स्वयंअध्ययन साहित्य घेणे, आपल्या पाठयक्रमाचा अभ्यासक्रम (Syllabus) प्राप्त करून घेणे व त्याप्रमाणे अध्ययन करणेची जबाबदारी विद्यार्थ्यांची आहे.
- आपल्या रजिस्ट्रेशन फॉर्मवर असलेल्या अभ्यासकेंद्रामध्येच स्वाध्याय जमा करावयाचे आहेत जर दुसऱ्या अभ्यासकेंद्रावर स्वाध्याय जमा केले तर स्वाध्यायाचे गुण आपल्या गुणपत्रिकेवर येणार नाहीत व त्यासाठी दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र जबाबदार असणार नाही याची विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.

स्वाध्याय उत्तर पत्रिकेचे मुखपृष्ठ (Cover Page)

अभ्यासक्रमाचे नांव :

(बी.ए./बी.कॉम. भाग 1 एम.ए./एम कॉम भाग 1 व 2)

सत्र :

(पहिले/दूसरे/तिसरे/चौथे/पाचवे/सहावे)

विषय :

परीक्षा बैठक क्रमांक

1. अभ्यास केंद्राचे नाव -----

2. विद्यार्थ्याचे पूर्ण नाव -----

3. पूर्ण पत्ता : -----

----- पिन कोड नं.-----

4. मोबाईल क्रमांक : लॅण्डलाईन क्रमांक :

5. अभ्यासक्रमाचे नाव : ----- सत्र -----

6. पेपरचे नाव : -----

7. पेपर क्रमांक : -----

8. सबजेक्ट कोड : -----

9. परीक्षा बैठक क्रमांक -----

(ज्या परीक्षेसाठी स्वाध्याय जमा करत आहे)

10. पी.आर.एन. : -----

11. स्वाध्याय जमा करण्याचा दिनांक : -----

12. विद्यार्थ्याची स्वाक्षरी : -----

(फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता)

मिळालेले गुण : -----

परीक्षकांची स्वाक्षरी : -----

M.A. Part I Sem. I and II Sociology
Assignment Question March/April 2025 Exam

एम. ए. भाग १ सत्र १ व २ समाजशास्त्र
स्वाध्याय प्रश्न मार्च/एप्रिल २०२५ परीक्षा

(प्रत्येक प्रश्नास २० गुण)

M.A. Part I Sem I Sociology :

MM 1 Classical Sociological Traditions: Marx, Weber, Durkheim.

1 ऐतिहासिक भौतिकवादाचा सिद्धान्त स्पष्ट करा.

किंवा

2 मार्क्सचे भांडवलशाही विषयी विश्लेषण करा.

1 Explain the theory of Historical Materialism

OR

2 Marx's Analysis of Capitalism

M.A. Part I Sem I Sociology : MM 2 Understanding Indian Society

1 भारतातील जाती व्यवस्थेचा उदय आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

किंवा

2 शहरी समुदायातील संरचना आणि बदल विशद करा.

1 Explain Origin and Features of Caste System in India.

OR

2 Elaborate the Urban Society: Structure and Change

M.A. Part I Sem I Sociology :MM3 Society and Culture in Maharashtra

1 १८१८ ते १९६० या कालावधील महाराष्ट्राची सामाजिक,राजकीय आणि ऐतिहासिक थोडक्यात माहिती लिहा.

किंवा

2 शहरीकरण समस्या आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

1 Write A Brief Socio-political History of the Region maharashtra (1818- 1960)

2 Explain the Urbanization, Features and Problems

M.A. Part I Sem I Sociology :Major Mandatory (MM4) Social Movements in India Part-A (सदर पेपरच्या स्वाध्यायाकरिता १० गुण राहतील)

- 1 सामाजिक चळवळीचे स्वरूप आणि प्रकार स्पष्ट करा.
किंवा
 - 2 सामाजिक धार्मिक आंदोलने या विषयी चर्चा करा.
 - 1 Define the Nature and Types of Social Movements.
 - 2 Explain the religious social reform movements
-

M.A. Part I Sem I Sociology : ME2 Rural Society in India

- 1 रोस्टोच्या पाच अवस्थांचा दृष्टीचा सिद्धान्त स्पष्ट करा.
किंवा
 - 2 हरित क्रांतीचा परिणाम विशद करा.
 - 1 Explain the Rostov's five stages Approach
OR
 - 2 Elaborate Impact of green revolution
-

M.A. Part I Sem I Sociology: ME6 Education and Society

- 1 शिक्षणाच्या समाजशास्त्राचे महत्त्व स्पष्ट करा.
किंवा
 - 2 शिक्षणातील सैध्दांतिक दृष्टीकोन स्पष्ट करा.
 - 1 Explain the significance of Sociology of Education.
OR
 - 2 Explain the theatrical perspective in Education.
-

M.A. Part I Sem I Sociology : Research Methodology (RM)

- 1 संशोधन आराखड्याच्या अवस्था स्पष्ट करा.
किंवा
 - 2 नमुना निवडीची तत्वे आणि फायदे स्पष्ट करा.
 - 1 Explain the Phases in Research Designing
OR
 - 2 Explain the Principles and Advantages of sampling
-

M.A. Part I Sem II Sociology : MM5 Classical Sociological Traditions: Pareto, Cooley and Mead.

1 विल्फ्रेड पॅरेटोच्या बौद्धिक पार्श्वभूमीची आणि समाजशास्त्र व समाजाविषयीची संकल्पना याची चर्चा करा.
किंवा

2 चार्ल्स कुले यांचा स्व आणि समाज स्पष्ट करा.

1 Discuss the Vilfredo Pareto Intellectual Background and conception of Society and Sociology
OR

2 Explain the Charles Horton Cooley Self and Society

M.A. Part I Sem II Sociology : MM6 Perspectives on Indian Society

1 समाजशास्त्रीय अन्वेषणाच्या विकासाचे टप्पे स्पष्ट करा.

किंवा

2 जी.एस. घुर्ये यांचा प्रच्याविद्याशास्त्रीय दृष्टीकोन विषद करा.

1 Explain the Phases of Development of Sociology Exploratory?
OR

2 Elaborate the G.S. Ghurye Indological Perspective on caste

M.A. Part I Sem II Sociology : MM8 Social Movements in India Part-B (सदर पेपरच्या स्वाध्यायाकरिता १० गुण राहतील)

1 भारतातील कोणत्याही दोन नव- चळवळी स्पष्ट करा.

किंवा

2 नेतृत्वाची भूमिका आणि प्रकार स्पष्ट करा.

1 Define any two New Social Movements in India.
OR

2 Explain the Role and Types of Leadership.

M.A. Part I Sem II Sociology : MM7 Sociology of Change and Development

1 पाश्चात्त्यीकरण आणि आधुनिकीकरणाच्या बदलत्या स्वरूपाची चर्चा करा.

किंवा

2 विश्व व्यवस्था सिद्धान्त विश्लेषण करा.

1 Discuss the changing nature of Westernization and Modernization
OR

2 Analyse the World Systems Theory

M.A. Part I Sem II Sociology : Urban Society in India

1 भारतातील नागरी समाजाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा?

किंवा

2 शहरीकरणाचे सामाजिक परिणाम स्पष्ट करा.

1 Explain the Characteristics of Urban Society India ?
OR

2 Explain the Social consequence of urbanization

M.A. Part I Sem II Sociology : ME12 Political Sociology

1 कोणतेही दोन सैद्धांतिक दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

किंवा

2 राजकीय नोकरशाहीची वैशिष्ट्ये यावर चर्चा करा.

1 Define the any two Theoretical Approaches

OR

2 Discuss on Political Bureaucracy Characteristics?
